

2017-02-02

Kommunstyrelseförvaltningen
Kurt Johansson

D-nr ÄON
Äldrenämnden

Förslag till lokalresursplan äldrenämnden 2018-2027 samt redovisning av planerade lokalförändringar 2017

Sammanfattning

I lokalresursplanen beskrivs framtida lokalbehov inom äldrenämndens ansvarsområde.

Planen är en del i det underlag som äldreförvaltningen tar fram inför 2017 års budgetarbete, driftsbudget för perioden 2018-2020 och investeringsplan 2018-2027.

Äldrenämndens lokalbehov kommer att vägas mot de behov som lyfts fram från övriga nämnder och styrelser i kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet sammanställer en kommungemensam lokalresursplan utifrån de olika nämnderna och styrelsernas lokalresursplaner.

Befolkningsprognos oktober 2016 utgör grunden för beräkningar av lokalbehov inom äldrenämndens ansvarsområde under perioden 2018-2027.

Ålder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
65-69	4 341	4 150	3 980	3 770	3 630	3 550	3 630	3 660	3 760	3 830	3 910
70-74	3 985	4 090	4 140	4 160	4 040	3 950	3 790	3 650	3 480	3 370	3 310
75-79	2 317	2 520	2 750	2 940	3 200	3 400	3 510	3 550	3 580	3 470	3 400
80-84	1 331	1 400	1 490	1 580	1 730	1 840	2 000	2 180	2 330	2 550	2 720
85-89	701	740	780	810	810	850	900	970	1 040	1 120	1 200
90-94	292	290	280	300	300	320	330	360	380	370	390
95-w	72	80	90	80	90	90	90	80	90	90	100
	13 039	13 270	13 510	13 640	13 800	14 000	14 250	14 450	14 660	14 800	15 030

Antalet invånare 65 år och äldre beräknas öka med drygt 11 procent under perioden 2017-2025.

Som framgår av ovanstående tabell är det stora skillnader i utvecklingen mellan de olika åldersintervallen. Gruppen 65-74 år kommer att minska i antal under perioden.

Samtliga grupper över 75 år kommer att ha en kraftig ökning under perioden. Antalet invånare 80-84 år kommer att öka med drygt 80 procent under perioden 2017-2025. Gruppen 85-89 år ökar med drygt 50 procent samma period.

Äldrenämndens verksamhet är indelad i tre huvudinriktningar; öppen verksamhet, insatser i ordinärt boende och insatser i särskilt boende. Utifrån synsättet att skapa möjligheter för äldre att i första hand bo kvar i det ordinära boendet är ytterligare satsningar på träffpunktsverksamhet och dagverksamhet högt prioriterat.

Lokaler för insatser i öppen verksamhet

Träffpunkter

Äldrenämnden har idag egna träffpunkter i följande kommundelar Handen, Jordbro, Västerhaninge, Brandbergen, Dalarö och Vendelsö.

Under 2016 har äldrenämnden beslutat om att ge ekonomiskt bidrag till en träffpunkt på Muskö.

Under 2016 har det även skapats en ny träffpunkt i Tungelsta genom samverkan med Svenska kyrkan i Tungelsta.

I planeringen av ett allaktivitetshus i Vega ingår lokaler för träffpunktsverksamhet.

Äldrenämndens ambition att erbjuda träffpunktsverksamhet i alla större kommundelar kommer att vara uppfyllt när träffpunkten i Vega öppnas..

Lokaler för biståndsinsatser i ordinärt boende

Lokalbehovet avser i första hand lokaler för dagverksamhet och lokaler för hemtjänstgrupper.

Behov av nya lokaler för dagverksamhet

För att klara de målsättningar om tid mellan biståndsbeslut och erbjudande om plats i dagverksamhet som äldrenämnden satt upp har antalet platser i dagverksamhet för personer med demenssjukdom utökats de senaste åren.

Under perioden 2013-2016 har antalet platser inom dagverksamhet för personer med demenssjukdom utökats från sammantaget 32 till 53 platser. Under 2016 har nya platser skapats genom en tillfällig omdisponering av befintliga lokaler i Brandbergen. Under 2017 finns planer på utbyggnad av verksamheten i Brandbergen med 8-16 nya platser

Ytterligare behov av nya dagverksamheter med inriktning mot demenssjuka kommer att finnas under planperioden, preliminärt en ny demensdagverksamhet 2020 och 2023 med vardera 16 platser.

Behovet av platser inom den vanliga dagverksamheten är i dagsläget täckt eller kan täckas genom ytterligare samordning med träffpunktsverksamheter.

Behov av nya områdeslokaler för hemtjänsten

Kommunens egen utförarorganisation är idag organiserad i fyra enheter Handen, Brandbergen, Västerhaninge och Jordbro.

Västerhaninge och Jordbro grupperna delar i dag en lokal i Västerhaninge, eftersom antalet ärende har ökat kraftigt i Jordbro området finns behov av att hitta en ny lokal närmare kunderna i Jordbro. Målsättningen är att lösa lokalfrågan under våren 2017.

Behov av utbyggnad Vård och omsorgsboende(särskilt boende) och korttidsboende

Denna boendeform är till för de äldre som har störst behov av vård och omsorg. Personaltätheten är hög med dygnet runt-tillsyn. I denna typ av boende svarar kommunen för hälso- och sjukvårdsinsatser, förutom läkarinsatser. Boendet kallas även vårdboende eller äldreboende i en del kommuner. Den juridiska termen är särskilt boende.

För personer som är i tillfälligt behov av boende med stort inslag av vård och omsorg finns möjlighet att under en tidsbegränsad period bo på ett korttidsboende.

Behov och platser

Äldreförvaltningen har idag fem egna vård- och omsorgsboende med totalt 295 platser varav 35 platser i dagsläget används som korttidsboende.

Utöver de 295 egna platserna för vård och omsorgsboende/korttidsboende köpte äldreförvaltningen under 2016 i genomsnitt 225 platser av andra vårdgivare.

Äldreförvaltningen har under många år varit tvingad att köpa platser även i andra kommuner för att klara ett ökat behov av platser. De senaste åren har dock flera nya privata boende öppnats i kommunen och i stort alla nya

placeringar under 2016 var till ett boende beläget i kommunen. Vid årsskiftet 2016/2017 köpte äldreförvaltningen 50 platser på enheter belägna i andra kommuner.

Det totala platsbehovet under 2016 varierade mellan 494 som lägst och 536 som högst, i genomsnitt var behovet 520 platser.

Det fanns vid årsskiftet 2016/2017 totalt 239 platser med inriktning vård och omsorgsboende eller korttidsboende för äldre som drevs i privat regi inom Haninge kommuns kommungränser.

Antalet tillgängliga platser totalt inom kommunen 534 motsvarar därigenom i stort behovet av platser i kommunen vid årsskiftet 2016/2017.

Utifrån befolkningsprognoserna beräknas behovet av nytillskott av platser uppgå till cirka 20-30 nya platser/år den närmaste 10 års-perioden.

För att möta den förmodade volymutvecklingen under perioden 2018-2027 behöver det byggas cirka 250 platser i vård- och omsorgsboende.

Områden som kan vara aktuella för byggnation utifrån befolkningsutvecklingen är i första hand Brandbergen, Jordbro, Handen.

En utbyggnad av vård- och omsorgsboende i egen drift måste vägas mot andra planer som privata utförare har av etablering av nya boende i kommunen.

Flera privata byggare har begärt och fått markanvisning för byggande av vård och omsorgsboende för äldre.

Utifrån de kontakter som tagits med äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen är bedömningen att behovet av fler platser i vård- och omsorgsboende för äldre fram till 2027 i stort täcks av de planer som finns hos privata aktörer.

Kända planer på nyetablering är:

Handen (Najaden) 36 platser årsskiftet 2017/2018

Jordbro (Lundaskolans tomt) 54 platser 2019-2022?

Brandbergen 54 platser 2018-2022?

Vega 54 platser 2023-2025?

Planerna för byggnationen i Brandbergen kan komma att expandera med ytterligare 54 platser 2022-?

Sammanställning vård och omsorgsboende för äldre inklusive korttidsboende						
Behov och tillgång på platser i olika kommunalar 2016-2025	Behov	Behov	Behov	Platser	Platser	Platser
Alla utförare	2016	2021	2025	dec-16	Planerad	2025
Planerade nya boende privata utförare 2017-2025					utbyggnad	
Norra kommunalerna	103	125	140	168	54	222
Gudö	7	11	12	0	0	0
Vendelsö	39	36	33	136	0	136
Vendelsömalm	39	49	43	32	0	32
Norrby	8	9	29	0	0	0
Vega	10	20	23	0	54	54
Centrala kommunalerna	245	305	383	140	144	284
Ramsdalen;Svartbäcken	12	15	18	0	0	0
Brandbergen	70	84	129	0	54	54
Handen	127	148	136	140	36	176
Centrala Jordbro	21	37	74	0	54	54
Övriga Jordbro	15	21	26	0	0	0
Södra kommunalerna	141	174	171	197	0	197
Västerhaninge NV	50	50	47	0	0	0
Västerhaninge SO	45	54	53	103	0	103
Västerhaninge glesbygd N och S	7	10	10	0	0	0
Muskö	6	8	7	0	0	0
Tungelsta	33	52	54	94	0	94
Skärgården	31	31	33	29	0	29
Skärgården	5	4	5	0	0	0
Östra Haninge glesbygd	6	7	7	0	0	0
Dalarö	18	18	19	29	0	29
Gälö/Sandemar	2	2	2	0	0	0
Totalt	520	635	727	534	198	732

Behov av andra åtgärder vård- och omsorgsboende

Parboende

Den numer lagstadgade rätten till parboende, där ett par ska erbjudas möjlighet att bo tillsammans i särskilt boende även om det bara är en som är i behov av ett särskilt boende, kommer att innebära att det i framtida nybyggnation även måste planeras för ett antal större lägenheter.

Platser med psykiatriisk inriktning

Även om tillgången på vård och omsorgsplatser i nuläget motsvarar behovet av antal platser så finns det ändå problem att ibland hitta platser som motsvarar den enskildes behov av insats.

Ett exempel på detta är platser med psykiatriisk inriktning, hittills har underlaget varit för litet för att starta avdelningar på kommunens egna boende med den inriktningen. Men bedömningen är att det idag finns ett underlag för att inom snar framtid försöka få något boende att öppna åtminstone en avdelning med psykiatriisk inriktning.

Om- tillbyggnad Hagagårdens kök

Köket producerar idag all mat till vård och omsorgsboendena i egen drift totalt cirka 220 000 måltider per år. Utöver detta levererar köket mat till även andra verksamheter både inom äldreförvaltningen men även i begränsad omfattning till andra förvaltningar.

Under 2016 startades ett projekt där köket förbereder måltider som ska färdigställas i hemmet hos enskilda hemtjänstkunder, projektet har slagit väl ut och det kommer troligen att bli en permanent verksamhet. Om det blir så kommer nuvarande kapacitet på Hagagårdens kök inte att räcka, gäller bland annat kyl och frysförvaring.

En utredning har påbörjats för att ta fram förslag till ombyggnad och eventuell tillbyggnad av köket utifrån den ökade volymen. Målet är att utredningen ska vara klar under våren 2017.

Reservkraft

Flera hårda vintrar i rad visade att elförsörjningen är mycket sårbar vid större snöfall eller stormar.

Johanneslund, Hagagården och Malmgården har varit drabbade av längre elavbrott.

I investeringsbudgeten för 2016 fanns 11,3 miljoner kronor avsatt för investering i reservkraft på i första hand Hagagården, Johanneslund och Malmgården upphandlingen av reservkraft har blivit försenad och investeringen i reservkraft på Hagagården är förskjuten till 2017. Utifrån erfarenheter från arbetet med Hagagårdens reservkraft har ett arbete påbörjats med hur reservkraftsfrågan kan lösas för i första hand Malmgårdens och Johanneslunds vård och omsorgsboende.

Prioriteringen av Hagagården, Malmgården och Johanneslund vad gäller reservkraft bygger på följande.

På Hagagården tillagas all mat till övriga vård- och omsorgsboende, enheten har också möjlighet att under en kortare period användas för evakuering från andra vård- och omsorgsboende eller för boende i närområdet.

Johanneslund och Malmgården har båda möjligheter att användas för evakuering från andra boenden eller närboende.

Sammanfattning lokalinvesteringsbehov äldreförvaltningen

Allmän volymutveckling och påverkan på central äldreförvaltnings behov av kontorsrum i kommunhuset

Utöver verksamhetslokaler och lokaler för administrativt stöd för respektive verksamhet, finns det ett behov av fler arbetsplatser till biståndsenheten och den centrala administrationen inom äldreförvaltningen för att möta volymökningar utifrån demografin.

Nuvarande verksamhetsområden beräknas öka med i storleksordningen 5-7 procent per år de kommande 10 åren. Prognosen bygger på framtagna befolkningsprognos och att insatsbehovet i olika årsklasser kommer att vara på samma nivå som genomsnittet under perioden 2011-2016.

Redan idag saknas det arbetsrum. Kortsiktigt kommer detta delvis lösas genom omdisponeringar och genom att någon funktion flyttar till lokaler i Najaden huset.

Det exakta behovet av fler kontorsarbetsplatser för äldreförvaltningens centrala administration och biståndsenhet är svårbedömt, men en mycket grov skattning är:

- 2018-2025 behövs 1-3 arbetsplatser respektive år

Nya lokaler för ordinärt boende

År	Behov	Investering	Drift
2017	Demensdagverksamhet 16 platser 300 kvm	9 000 000 kr	3 600 000 – 4 000 000 kr
2020	Demensdagverksamhet 16 platser 300 kvm	9 000 000 kr	3 600 000 – 4 000 000 kr
2023	Demensdagverksamhet 16 platser 300 kvm	9 000 000 kr	3 600 000 – 4 000 000 kr
2026	Demensdagverksamhet 16 platser 300 kvm	9 000 000 kr	3 600 000 – 4 000 000 kr

Utökat behov av platser i vård och omsorgsboende och korttidsboende (Om andra aktörers planer på byggnation skrinläggs behövs en plan för egenbyggnation i Tornbergets regi)

År	Behov	Investering	Drift
2018-2027	Utökat behov av platser i särskilt boende och korttidsboende, ca 20-30 platser/ år om totalt 1 600-2 400 kvm		13 000-20 000 tkr
2020-2021	Nytt boende i egen drift 54 platser	130 000 000 kr	
2022-2023	Nytt boende i egen drift 54 platser	130 000 000 kr	
2024-2025	Nytt boende i egen drift 54 platser	130 000 000 kr	
2026-2027	Nytt boende i egen drift 54 platser	130 000 000 kr	

Investeringsbehov reservkraft

Bedömningen är att avsätta 11,3 mnkr till reservkraft inte ger utrymme för reservkraft till Vallagården och Ros-Anders gård vård och omsorgsboende.

Lokalbehov vid övertagande av ansvaret för hemsjukvården 2020

Konsekvenserna av överföring av ansvaret för hemsjukvården från landstinget till kommunerna i Stockholms län 2020 är inte medtaget i ovanstående redovisning.